

Värbokslut Barn- och ungdomsnämnden, 2018

Verksamhet

Huvudsaklig verksamhet

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola och grundsärskola för barn i åldern 1-16 år. Verksamheten har i stort löpt på enligt plan under årets fyra första månader och läsåret 2017-2018 avslutas i juni. Planering och arbete pågår för fullt med att organisera verksamheten inför läsåret 2018-2019.

Förvaltningen har en fortsatt stor utmaning i att kunna anpassa organisationen utifrån beslutad omsorgs- och elevpeng. I förskolan är det som mest barn i verksamheten under slutet av våren, för att vara som lägst i början av höstterminen och succesivt utökas under året. Det är en mycket stor utmaning att kunna hantera volymvariation under året på ett så resurseffektivt sätt som möjligt och med likvärdig kompetens utifrån behörighetskrav och personalbrist. Den årliga lokalförsörjningsplanen har tagits fram på kommunnivå och förvaltningen har påbörjat arbetet med att bryta ner underlag på delområdesnivå. Under våren har 85 st utökade platser beviljats i de fristående förskolorna. Förskolan i Noltorpskolan kommer att avvecklas till sommaren för att ge bättre förutsättningar inför ombyggnation av Noltorpskolan, samt att förskolebarnen inte ska behöva flytta under byggprocessen.

I grundskolan har skolvalsprocessen inför läsåret 2018-2019 tidigare lagts och ny skolvalsprocess införts. Arbete pågår med utvärdering och placeringskriterierna kommer att behöva justeras och kompletteras. I grundskolan pågår arbete med att anpassa klassorganisation utifrån elevtal och det finns ett antal skolor som har delningstal som inte är optimala. Det ställer stora krav på organisationen och rektorerna måste organisera inre organisation på annat sätt. Det innebär att klasserna varierar stort i antal elever både inom en skolenhet och mellan skolenheter.

Det råder fortsatt brist på behöriga förskollärare, fritispedagoger och lärare, som medför en stor utmaning i att forma en väl fungerande inre organisation i både förskola, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Nya och andra yrkeskategorier måste rekryteras och enheterna måste kunna anpassas utifrån enhetens behov och förutsättningar. Barn- och ungdomsnämndens största svårighet och utmaning är att det ska vara en likvärdig utbildning i alla förskolor och grundskolor. Både vad gäller tillgång till behöriga pedagoger barn- och elevhälsa samt skolledare. Det märks tydligt att det är en lärarbrist i Sverige. Ökad personalrörlighet och kompetensbrist påverkar verksamheten negativt och det är tydligast i de verksamheterna som ligger utanför tätorten med sämre kollektivtrafik men det är många enheter som påverkas. Det finns ett stort antal vakanta tjänster och rekrytering pågår för fullt. Det finns många faktorer som påverkar, de som lyfts fram mest är förutsättningar kring barn- och elevgruppers storlek, möjlighet till att arbeta kollegialt och i arbetslag, lärarlöner, fri pedagogisk måltid, tillgång till lärverktyg som påverkar attraktionskraft för Alingsås kommun.

Regeringen har lagt fram proposition 2017/18:182 Samling för skolan, som ska träda i kraft 1 juli 2018. Här ska huvudmän för förskoleklass, grundskolan och gymnasieskolan aktivt verka för en allsidig social sammansättning av elever på sina skolenheter, genom planering, resursfördelning och informationsinsatser och vid strategisk planering av nya skolor. Regeringen avser att tillsätta en särskild utredare som ska analysera hur bestämmelser kring bl a placering och urval bör ändras för att i större utsträckning främja en allsidig social sammansättning, samt att utreda frågan om gemensamt antagningssystem för kommunala och fristående skolor. Lagstiftaren påtalar att det är huvudmannen som har huvudansvaret utifrån kommunens förutsättningar och att det finns åtgärder som behöver vidtas inom nuvarande lagstiftning.

Förändringar kring statsbidrag medför att det är fortsatt osäkerhet kring statsbidragsfinansiering och förutsättningar för statsbidrag såsom tid och egenfinansiering att ta del av olika satsningar. Barn- och ungdomsnämnden söker och rekviderar de statsbidrag som det finns förutsättningar att ta del av.

Arbetet med att utveckla förskolan och skolans digitalisering fortsätter och inför läsåret 2018-2019 har barn- och ungdomsnämnden beslutat att byta till chromebook för pedagoger, som ska ge förutsättningar för digitaliserad undervisning, samt ger förutsättningar för fler läroverktyg i verksamheten. Inför läsåret 2018-2019 måste verksamheten utvecklas och förberedas för digitala nationella prov vårterminen 2019.

Enligt beslut i KS ska nämnderna löpande rapportera sin plan och sitt arbete med demokratifrågor och arbetet ska återrapporteras vår-, delår- och årsbokslut. Barn- och ungdomsnämndens demokratiarbete utgår ifrån statlig styrning, såsom barnråd, elevråd, matråd och forum för samverkan i förskola och grundskola för vårdnadshavare. Det finns därmed etablerade forum i verksamheten, som fortsätter att utvecklas.

Åtaganden

Arbete är i full gång med att fullgöra alla åtaganden i barn- och ungdomsnämndens flerårsstrategi och arbetet kommer att fortgå under året. Barn- och ungdomsnämndens åtaganden och aktiviteter syftar till att bidra till utvecklingen i kommunen i riktning mot de prioriterade målen, utfall är i dagsläget oklart.

Flera åtaganden är av långsiktig karaktär och utifrån de utmaningar som barn- och ungdomsnämnden står inför och fortsatt arbete kommer att behövas kommande år. Flera åtaganden utgår ifrån frågeställningar och utmaningar som hela Sverige ställs inför, t ex kompetensbrist, ökad konkurrens och frågor som rör verkställande av kärnuppdraget som inte beslutas på kommunal nivå. I dessa frågor arbetar barn- och ungdomsnämnden aktivt i processer, där effekt först kan väntas efter längre tid än 2018.

Korta kommentarer kring nuläge och status per 30 april kring åtaganden, samt att flera åtaganden kommer att pågå hela läsåret 2018-2019.

(Mål 1) | Alingsås är det tryggt, säkert och välkomnande

Nämndens åtagande	Förvaltningens åtagande
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att förbättra förutsättningar och organisation för att möta nyanlända barn och elever. ● <i>Nyckeltal: Antal barn och elever modersmål Antal elever studiehandledning</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att utveckla samordning av kartläggning av nyanlända barn och elevers kunskaper, och se över organisation för att samordna modersmålundervisning och studiehandledning, samt flerspråkiga barns språkutveckling i förskolan.</p> <p>- Antalet nyanlända elever har stabiliserats. Det finns elever som ska ha studiehandledning och modersmålsundervisning på 14 av 20 grundskolor. Arbetet är påbörjat och fortsätter läsåret 2018-2019. Antal elever modersmål vårterminen 478.</p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att förbättra studieron. ● <i>Nyckeltal: GR enkät, skolinspektionsenkät</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att stärka enheternas förebyggande och hälsofrämjande arbete utifrån enheternas behov.</p> <p>- Arbetet har påbörjats och det systematiska kvalitetsarbetet stärks kring förebyggande och främjande arbete.</p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att minska skolk och sena ankomster. ● <i>Nyckeltal: Förvaltningsövergripande statistik Skola24</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att fortsätta utveckla och implementera Handlingsplan för ökad närvaro i förskola, grundskola och grundsärskola och att följa upp frånvaro på huvudmannanivå.</p> <p>- Arbete pågår med att utbilda schemaläggare på alla skolor, så att skola24 kan användas fullt ut. Dvs så att det går att få fram statistik över hela skoldagen från och med läsåret 2018-2019.</p> <p>- Arbete pågår med att se över handlingsplan för ökad närvaro så att den är förenlig med ändringar i skollagen fr om 1 juli 2018.</p>

(Mål 4) I Alingsås råder god ekonomisk hushållning grundad på effektiv resursanvändning

Nämndens åtagande	Förvaltningens åtagande
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att verksamheten ska bli ekonomiskt effektivare genom att nettokostnadsökningen ska understiga pris-/löne- och volymökning. ●</p> <p><i>Nyckeltal: Referenskostnad förskola</i></p> <p><i>Referenskostnad fritidshem</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att sänka nettokostnader för förskola och fritidshem, genom att utveckla effektivisering av volymvariationer i förskola och fritidshem.</p> <p><i>- Planering förskola har implementerats i alla förskolor och Skola24 pilottestas nu för fritidshem.</i></p> <p><i>- Nettokostnaden för förskola, fritidshem och grundskola kommer att bli lägre när lokalhyror sänkts enligt beslut i handlingsplan EFFEKT. Oklart hur nettokostnaden påverkas och helårseffekt först 2019.</i></p> <p><i>- Lokaler för förskola minskar under året när Ängaboförskola och Nolltorpsförskola flyttar ut ur skolans lokaler inför hösten 2018.</i></p>

(Mål 5) I Alingsås bygger välfärden på god service, hög kvalitet och tillgänglighet

Nämndens åtagande	Förvaltningens åtagande
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att minska sjuktal. ● <i>Nyckeltal: Sjuktal per verksamhet.</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att renodla uppdrag, se över inre organisation, verka för att överanställa personal, stärka ledarskap, samt att förstärka rehabprocessen och arbeta enligt handlingsplan medarbetarenkät.</p> <p>- Arbete pågår med att planera och verkställa organisation inför läsåret 2018-2019.</p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att fortsätta höja lönerna för skickliga lärare. ● <i>Nyckeltal: Lönestatistik</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att utveckla lönebildningsprocess.</p> <p>- Ny lönebildningsprocess för förskollärare, fritidspedagoger, lärare och skolledare implementeras i verksamheten i pågående löneöversyn.</p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att renodla läraruppdraget och att skapa resurser till sidouppdrag. ●</p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att stärka styrning och ledning för att utveckla förskolans och skolans inre organisation, utifrån enheternas behov och förutsättningar.</p> <p>- Arbetet är påbörjat och arbete pågår med att planera och verkställa organisation inför läsåret 2018-2019.</p>

(Mål 8) Alingsås ger utbildning kunskaper för en dynamisk framtid

Nämndens åtagande	Förvaltningens åtagande
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att ta fram en vision för framtida skolorganisation, som ska ge förutsättningar för en samlad och likvärdig skolgång. ●</p> <p><i>Nyckeltal: antal förskolor och skolor</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att tillsammans med FABs arbeta vidare med förstudie förskola i Noltorp, samt att göra fördjupade utredningar kring kapacitet i Stadsskogenskolan, Ängaboskolan och Östlyckeskolan, samt se över förutsättningar i Sollebrunn för en samlad förskola och effektivt lokalutnyttjande i grundskolan.</p> <p><i>- Arbetet är påbörjat och kommer att återrapporteras senare under året.</i></p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig tydliga och tidiga kunskapsutvärderingar. ●</p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att implementera Skolverkets stöd för att kartlägga elevers kunskaper i matematiskt tänkande och språklig medvetenhet i förskoleklass, som publiceras 1 juli 2018 och som eventuellt kan bli obligatoriskt.</p> <p><i>- Arbetet är påbörjat och materialet kommer att användas i förskoleklassen läsåret 2018-2019.</i></p>
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att frivilliginsatser ska stimuleras och utvecklas. ●</p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att identifiera möjliga områden där frivilliginsatser kan bidra till verksamheten.</p> <p><i>- Arbetet är påbörjat och kommer att återrapporteras senare under året.</i></p>

(Mål 12) I Alingsås minskar vi vår miljöpåverkan genom energieffektiv omställning

Nämndens åtagande	Förvaltningens åtagande
<p>Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att öka andelen ekologisk mat och att andelen köttkonsumtion ska minska. ●</p> <p><i>Nyckeltal: Andel ekologisk mat</i> <i>Nyckeltal: Andel köttkonsumtion</i></p>	<p>Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att följa upp det upphandlade kostavtalet för Alingsås kommun, samt att i inom partnering med ISS utveckla kvalitet och ekologiska råvaror.</p> <p>- Arbetet pågår kring menyer och med att minska matsvinn med kontinuerliga matsvinnsmätningar. Arbetet pågår med att få in fler helvegetariska rätter.</p> <p>- Andelen kött kommer att presenteras i delårsbokslut 2018 för både 2017 och första halvåret 2018.</p> <p>- Andelen ekologisk mat enligt avtal 25%, utfall presenteras i delårsbokslut 2018.</p>

- Åtagandet bedöms genomföras under 2018
- Åtagandet bedöms genomföras under planperioden
- Åtagandet bedöms ej genomföras under planperioden

Uppdrag

Barn- och ungdomsnämnden har påbörjat arbete med att genomföra de uppdrag som beslutats i kommunfullmäktige i samband med flerårsstrategi 2018-2020.

- Barn- och ungdomsnämnden får i uppdrag att ytterligare förstärka insatserna för barn i tidiga åldrar samt barn med särskilda behov. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31. ●
Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att utveckla organisation för att stärka barn- och elevhälsoteam som arbetar tillsammans för barn och elever. Att ge förskolechefer och rektorer en större möjlighet att styra och organisera barn- och elevhälsans arbete utifrån verksamhetens identifierade behov och enheternas förutsättningar. Vilket innebär att stärka styrning och ledning, utveckla inre organisation, att ge förutsättningar för tidiga insatser, samlade team och verksamhetsnära stöd. Att ge förutsättningar för delaktighet, ökad tillit och ansvarskultur, att arbeta mer förebyggande och främjande utifrån ett relationellt perspektiv, dvs att arbeta med lärandet i relation till påverkansfaktorer i lärmiljön.

- *En nulägesanalys har genomförts med arbetsgrupper i barn- och elevhälsan, skolledare och ledningsgrupp, olika bilder framkommer kring styrkor, svårigheter, möjligheter och hinder. Arbetet fortsätter i APT för barn- och elevhälsan, Ledarforum för chefer och i samverkan i LSG och FSG.*
- Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att vidta åtgärder för att minska arbetsbelastningen hos lärare för att frigöra mer tid för undervisningen. Uppdraget kommer inte att kunna slutföras per 2018-12-31. ●

Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att utveckla organisation för att stärka styrning och ledning och att ge förskolechefer och rektorer en större möjlighet att styra och organisera förskolans och skolans inre organisation utifrån enhetens förutsättningar. Arbetet med att se över effektiv schemaläggning och tidsanvändning behöver intensifieras, utifrån enhetens behov och förutsättningar.

- *Detta är ett åtagande av långsiktig karaktär, som både är beroende av statliga och kommunala åtgärder. Skolverket arbetar med åtgärder som kommer att påverka och förändra förutsättningar kring t ex rättning av nationella prov. Dessa åtgärder kommer dock inte att vidtas under 2018 utan längre fram. Barn- och ungdomsnämnden tar inte fram någon handlingsplan utöver de åtgärder som tagits fram i samverkan i det systematiska arbetsmiljöarbetet och handlingsplan medarbetarenkät.*

Arbetet är påbörjat och pågår kontinuerligt. T ex se över schemaläggning, arbetslag, rastvakt. En 7-9 skola ska testa ny modell med studiepedagog dvs heltidsmentor läsåret 2018-2019.

- Utbildningsnämnden och Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att finna verksamma och effektiva samarbetsformer med särskilt fokus att öka andelen elever som kan påbörja gymnasiestudier. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31. ●

Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att utveckla samarbetsformer med utbildningsnämnden:

- Att arbeta med förskolans och skolans digitalisering, att fortsätta att utveckla Arena för lärande, samt förutsättningar och möjligheter för digitala prov.
- Att inom Plug-in-projektet fortsätta möta upp elever i skolår 9 som riskerar att framtida avbrott på gymnasieskola. Arbete sker i nära samarbete med utbildningsförvaltningen, socialförvaltning, samt BUP.
- Att fortsätta arbetet med att utveckla bra samverkansformer för trygga övergångar från grundskola till gymnasium, särskilt för nyanlända elever.
- Att utöka samverkan inom studie- och yrkesvägledning, för att stärka elevernas valkompetens till gymnasiet.
- Att fortsätta samverkansprojekt mellan BOU, KUF och UTB för att utveckla skolbibliotekens roll för digital kompetens.

- *Arbetet är påbörjat. Den 24 november genomförs Industrinatten för skolår 8 för att stärka elevernas valkompetens till gymnasiet*

Kommunfullmäktige beslutade också i flerårsstrategi 2018-2020 om ett antal uppdrag till samtliga nämnder. Följande uppdrag berör barn- och ungdomsnämnden:

- Samtliga nämnder ges i uppdrag att aktivt verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja.
- Barn- och ungdomsnämnden arbetar kontinuerligt med att verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31.●

- *Förvaltningen arbetar med att verkställa åtaganden och uppdrag, som följs upp i vårbokslut, delårsbokslut och årsbokslut.*

- Samtliga nämnder ges i uppdrag att reducera sin centrala administration och föreslå möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31.●

Barn- och ungdomsnämnden kommer att reducera central administration i och med att kontrollertjänst och tf administrativ chef är samma person under 2018, i avvaktan på fortsatt arbete med att flytta över stödfunktioner till KLK.

- *Uppdraget är genomfört. Ny förvaltningsorganisation kommer att arbetas fram utifrån flytt av stödfunktioner till klk och att gränsdragningar och ansvarsfrågor klargörs.*

- Samtliga nämnder ges i uppdrag att stärka och utveckla demokratin och i lämpliga former använda sig av medborgardialog. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31.●

Barn- och ungdomsnämnden arbetar med att ta fram en struktur och modell för barnkonsekvensanalyser som komplement i vissa ärenden.

- *Barnkonsekvensanalys har genomförts i ett ärende under våren.*

- Samtliga nämnder får i uppdrag att kommunal administration fortsatt ska minska genom smartare och effektivare arbetssätt där nya lösningar inom teknik ska prioriteras. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31.●

Barn- och ungdomsnämnden har infört e-tjänst skolval för att effektivisera arbetssätt och minska administration. Förvaltningen ska arbeta vidare med att utveckla arbetssätt inom Hypergene och att utöka modul till WINLAS för att effektivisera behörighets- och kompetensfrågor. Fortsatt implementering av Planering förskola i verksamheten, utveckla Arenan för lärande även för förskola, samt att närvarosystemet Skola24 även ska kunna användas i fritidshem.

- *Arbetet är påbörjat och löper på under året.*
- *Samtliga nämnder får i uppdrag att aktivt arbeta fram nya arbetssätt, metoder och teknik där medel från Innovationsfonden ska användas. Ansökningar hanteras av kommunstyrelsen. Oklart om uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31●*

Barn- och ungdomsnämnden kommer inte att ansöka om medel ur innovationsfonden.

- *Det finns i dagsläget inga konkreta förslag som medför konkreta besparingar.*

Digitala prov måste införas i verksamheten. Inför läsåret 2018-2019 ska digitala nationella prov genomföras i skolår 9. Förvaltningen arbetar med att ta fram kostnadsunderlag och se på behov av system för digitala prov i samverkan med Utbildningsförvaltningen. Utbildningsnämnden ansöker om medel ur innovationsfonden för digitala prov. Om utbildningsnämndens ansökan beviljas, tar barn- och ungdomsnämnden ställning till om en ansökan ska göras. Barn- och ungdomsnämnden vill särskilt påtala att det inte finns några potentiella kostnadsbesparingar, utan att det är en kostnadsökning att införa digitala prov, samt att det är en åtgärd för att minska lärares arbetsbelastning. Se särskilt uppdrag.

- *Uppdraget bedöms genomföras under året.*
- *Uppdraget bedöms ej genomföras under året.*

Intern kontroll

Under året är samtliga processer under bevakning och arbete är påbörjat för att minska risker. Arbete med att implementera internkontrollen hos medarbetare görs genom att informera cheferna i förvaltningen om att riskerna finns och att de är under uppsikt. Denna information görs i samband med genomgång av flerårsstrategi. Nämnden är informerad varje genomgång av flerårsstrategi samt tre bokslut per år.

Processer:

- ● Digitala lärverktyg, arbete pågår med att utöka antalet digitala verktyg men det kommer inte fullt, enligt nationella strategins rekommenderade, ut att kunna vara utfört i slutet på året. Det saknas ca 1500 verktyg.
- ● Personals schemaplanering, samtliga förskolor har infört Planering förskola och utvärdering kommer att ske under året.
- ● Systematiskt arbetsmiljöarbete, pågående arbete som ständigt behöver påfyllnad med information och då främst när det anställs nya chefer.
- ● Information och riktlinjer, arbete pågår med att informera om var information finns.
- ● Brandskyddsutbildning, arbete pågår om att göra utbildningen mer tillgänglig genom att filmer kan visas och att räddningstjänsten kommer till arbetsplatser.
- ● Hjärt- och lungräddning, arbete pågår med att utbilda instruktörer.

● *Kontrollmomentet bedöms genomföras under året.*

● *Kontrollmomentet bedöms ej genomföras under året.*

Omedelbar åtgärd

Enligt risk-väsentlighetsanalysen är personal- och kompetensbrist den största risken i verksamheten. Åtgärder måste vidtas för att säkerställa en god personaltillgång. Att utannonsera visstidstjänster som tillsvidaretjänster för att öka attraktivitet för tjänster, samt utökad förvaltningsgemensam personalplanering.

Det är fortsatt många skolledare som går rektorsutbildningen och fler skolledare kommer att påbörja rektorsutbildningen under 2018. Arbete med att stärka upp ledarskap fortsätter under året.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2018	Vårbokslut 2018	Prognos helår	Avvikelse prognos/budget 2018	Vårbokslut 2017	Differens 2017/2018
Verksamhetens intäkter	105 111	35 960	109 527	4 416	44 314	-8 354
Personalkostnader	-531 500	-193 806	-535 368	-3 869	-192 430	-1 376
Lokalhyror	-122 763	-40 528	-122 763	0	-40 295	-233
Köp av tjänster	-234 860	-77 937	-235 130	-270	-81 538	3 601
Övriga kostnader	-20 796	-4 822	-21 074	-278	-7 156	2 334
Verksamhetens kostnader	-909 918	-317 093	-914 334	-4 416	-321 420	4 327
Verksamhetens nettokostnader	-804 807	-281 133	-804 807	0	-277 106	-4 027
Kommunbidrag	804 807	268 270	804 807	0	254 945	13 325
					0	0
Årets resultat	0	-12 863	0	0	-22 161	9 298

Årsprognosen per april 2018 för det ekonomiska resultatet är beräknad som budgeterat resultat, det vill säga ett nollresultat. Förvaltningen bedömer att det är ett fortsatt arbete med att anpassa organisationen, utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar. Förskole- och skolenheterna har olika förutsättningar utifrån antal barn- och elever i verksamheterna. Hösterminen 2017 genomfördes anpassningar till 2017 års omsorgs- och elevpeng som ger effekt även under årets fyra första månader. Flera skolenheter har dock fortfarande inte lyckats anpassa organisationen fullt ut under våren 2018. Detta medför att stora anpassningsåtgärder måste vidtas inför kommande läsår. Verksamheterna signalerar en mycket slimmad organisation i både förskola och grundskola, med ett litet handlingsutrymme och stora svårigheter att organisera och möta upp verksamhetens behov utifrån barn- och elevantal.

Det råder fortfarande oklarhet kring vilka statsbidrag som kommer att kunna rekvireras under året. Bidragsram för statsbidrag för Likvärdig skola är klar och här får Alingsås kommun 3 206 077 kr. Statsbidraget ska bidra till stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling. Det ska fördelas efter en analys av lokala förutsättningar och behov. I maj kommer det att finnas stöd för hur kommunerna ska göra analys och besluta om vilka insatser som ska prioriteras. Statsbidraget kommer inte att fördelas generellt till skolenheterna. Vad gäller bidragsram för Ökad jämlikhet kommer Alingsås inte att få något bidrag för 2018. (Jfr bidragsram 2017 2 078 374 kr).

Statsbidrag för att minska barngrupper i förskolan har sökts för hösten 2018 och våren 2019. Beslut om tilldelning av statsbidrag sker i slutet av juni. Detta kan komma att påverka prognosen både vad gäller verksamhetens intäkter och personalkostnader.

	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse
Kostnader			
Politisk verksamhet	-890	-890	0
Förskola	-307 042	-305 542	1 500
Fritidshem	-79 792	-79 926	-134
Pedagogisk omsorg	-4 345	-4 345	0
Förskoleklass	-35 400	-35 400	0
Grundskola	-459 642	-464 781	-5 139
Grundsärskola	-22 032	-22 462	-430
Kost	-776	-989	-213
Summa	-909 919	-914 335	-4 416
Intäkter			
Politisk verksamhet	0	0	0
Förskola	33 486	33 486	0
Fritidshem	21 594	21 728	134
Pedagogisk omsorg	830	830	0
Förskoleklass	1 426	1 426	0
Grundskola	45 685	49 675	3 990
Grundsärskola	1 315	1 607	292
Kost	776	776	0
<i>Kommunbidrag</i>	804 807	804 807	0
Summa	909 919	914 335	4 416
Netto	0	0	0

Nedan följer en översiktlig beskrivning av det prognosticerade ekonomiska resultatet per huvudverksamhet.

Politisk verksamhet +/-0 tkr

Ingen förväntad avvikelse.

Förskola + 1 500 tkr

Under våren kan full behovstäckning ges och under hösten arbetar verksamheten att anpassa organisationen efter det lägre barnantalet i förskolans verksamhet. Det råder osäkerhet kring höstens organisation och hur verksamheten kan anpassas till lägre barnantal. Förvaltningen arbetar aktivt med volymvariationerna under året. Förskolornas anpassning till ekonomisk balans ger ett överskott på personalkostnader. Det är tidigare års underskott som ska regleras för att komma i balans.

Fritidshem +/-0 tkr

Ingen förväntad avvikelse. Det är högre intäkt på grund av högre statsbidrag än budgeterat. Statsbidraget är lärarlönelyft. Ökad intäkt möts av ökad personalkostnad.

Pedagogisk omsorg +/-0 tkr

Ingen förväntad avvikelse.

Förskoleklass +/-0 tkr

Ingen förväntad avvikelse.

Grundskola – 1 149 tkr

Det är högre intäkt på grund av högre statsbidrag än budgeterat. Statsbidragen är likvärdig skola, läxhjälp och speciallärarlyft. Ökad intäkt möts av ökad personalkostnad.

Personalkostnaden ökar även på grund av att verksamheten har svårighet att komma i ekonomisk balans utifrån elevantal. Förvaltningen arbetar vidare med att skapa bättre förutsättningar för en balanserad inre organisation för att möta en föränderlig elevströmning.

Grundsärskola - 138 tkr

Det är en högre intäkt för elev från annan kommun (interkommunal ersättning) på grund av ändrad folkbokföringsadress samt att personalkostnaderna är högre på grund av fler elever än budgeterat.

Kost - 213 tkr

Utifrån att lokalvårdsansvaret har flyttats till kostenheten och att kostenheten inte har tillförts några ytterligare resurser prognostiseras därmed ett underskott.

Nytt lokalvårdsavtal trädde i kraft 1 april 2018. Kosten finansieras genom att kostnaderna fördelas procentuellt mellan de förvaltningar som inkluderas i kostavtalet. Den totala kostnaden för lokalvårdsamordnaren är 600 tkr, inklusive personalkostnader och övriga omkostnader såsom bil mm. Ett förslag är att kostnaden för lokalvård finansieras på likvärdigt sätt mellan de förvaltningar och bolag som är berörda av Lokalvårdsavtalet. Förvaltningen tar fram ett förslag till delårsbokslutet.

Lokalvårds- och kostenheten har varit underbemannade pga vakans under föräldraledighet och har fått prioritera i arbetsuppgifter.

Prognos antal barn och elever

Antalet barn i förskolan följer planerat antal. I förskolan har antalet barn i fristående förskolor ökat med 8 % medan i kommunens förskola är det en minskning med 5 barn april 2017 till april 2018. Under våren har huvudmän för fristående verksamhet beviljats ytterligare 85 platser, som rör både 2018 och 2019. Prognosen kommer att justeras i delårsbokslut utifrån utfall.

I pedagogisk omsorg ökar antalet i kommunal verksamhet medan i fristående är de färre än planerat.

Eleverna i förskoleklass och grundskolan stämmer med planerat antal.

Grundsärskolan har ytterligare en elev mot planerat.

Barn i fritidshem fortsätter att öka i fristående verksamhet medan barn i kommunal verksamhet minskar.

I samtliga verksamheter finns svårigheten att veta hur många barn och elever som är i annan kommun eller kommer från annan kommun. Denna prognos kan skilja sig under året.

Planeringsunderlag –
antal barn och elever i Alingsås kommun

	Budget	Prognos	Avvikelser
	2018	2018	2018
Förskola	2 196	2 196	0
Kommunal verksamhet	1 756	1 756	0
Fristående verksamhet	440	440	0
I annan kommun*)	22	22	0
Från annan kommun**)	-22	-22	0
Pedagogisk omsorg	52	52	0
Kommunal verksamhet	30	33	3
Fristående verksamhet	22	19	-3
I annan kommun*)	0	0	0
Från annan kommun**)	0	0	0
Förskoleklass	509	509	0
Kommunal verksamhet	429	429	0
Fristående verksamhet	80	80	0
I annan kommun*)	3	3	0
Från annan kommun**)	-3	-3	0
Grundskola åk 1-9	4 585	4 576	-9
Kommunal verksamhet	3 930	3 930	0
Fristående verksamhet	690	690	0
I annan kommun*)	60	56	-4
Från annan kommun**)	-95	-100	-5
Grundsärskola	46	46	0
Kommunal verksamhet	45	46	1
Fristående verksamhet	0	0	0
I annan kommun*)	1	1	0
Från annan kommun**)	0	-1	-1
Fritidshem	2 240	2 233	-7
Kommunal verksamhet	1 961	1 951	-10
Fristående verksamhet	270	280	10
I annan kommun*)	30	25	-5
Från annan kommun**)	-21	-23	-2

*) Barn och elever som bor i Alingsås kommun som går i annan kommunal verksamhet. Interkommunal ersättning betalas av Alingsås kommun.

***) Barn och elever i Alingsås kommunala verksamhet från annan kommun. Interkommunal ersättning från andra kommuner utgår för dessa barn och elever.

Vårbokslut

Vårbokslut 2018 visar ett resultat på – 12 863 tkr (jfr – 22 161 tkr 2017).

Av resultatet är 19 470 tkr den uppbokade semesterskulden, personalkostnad som genereras under året av samtliga månadsanställda och betalas ut när personalen har semester, framförallt under semestermånaderna juni-augusti. Utan semesterlöneskulden är nämndens vårbokslut 6 607 tkr. Skillnaden mellan vårbokslut (utan semesterlöneskuld) och prognos per april är 6 607 tkr. Att prognosen är sämre än vårbokslut beror på höstens högre lokalhyror på grund av hyreshöjande åtgärder och personalanpassningar till höstens volymökningar i skolan.

Personalkostnaderna har ökat med 1 376 tkr vid jämförelse mellan vårbokslut 2017 och 2018. Det är, med hänsyn tagen till löneökningen, en minskning av personalkostnaderna mellan åren 2017 och 2018. Personalkostnaderna utgör en betydligt lägre andel av kommunbidraget detta år jämfört med förra. Det är färre anställda i skolor och förskolor jämfört med förra året samt lägre sjukfrånvaro.

Lokalhyrorna har inte ökat avsevärt mot föregående år och det är med anledning av att anpassningar är gjorda för att minska lokalkostnaderna och att det under år 2018 inte är planerat några större om- och nybyggnationer.

Vårbokslutet visar på att det är en balans i kostnader för fristående verksamheter (köpta tjänster). Budgeten har anpassats efter den förändrade barn- och elevstrukturen mellan kommunal och fristående verksamhet.

År 2018 har inletts mer stabilt ekonomiskt mot föregående år. Anpassningar till omsorgs- och elev peng har genomförts eller genomförs inför hösten.

År 2017 fanns både intäkter och kostnader för andra förvaltningar på kostenheten. Det gör att det är svårt att jämföra åren 2017 och 2018, men enligt ovan har olika jämförelser per post redovisats.

Handlingsplan för budget i balans

Flera åtgärder har vidtagits för långsiktig ekonomistyrning.

Under 2017 tidigarelades avveckling av förskolelokaler som ger helårseffekt för 2018, detta pga av fler barn i fristående förskola. Volymvariationer i förskolan möts upp effektivare i verksamheten.

För möta upp elevflöden mellan kommunal och fristående verksamhet har förvaltningen tidigarelagt skolvalsprocess för förskoleklass och skolår 7. Detta för att ge bättre planeringsförutsättningar och längre tid att anpassa enheternas inre organisation utifrån befolkningsprognos.

Det är färre tillsvidareanställda och visstidsanställda i kommunen, då det är en större andel barn och elever i fristående verksamhet. Organisationen har justerats utifrån antal barn och elever i kommunal verksamhet.

Investeringar

Tkr	Budget 2018	Vårbokslut 2018	Prognos helår	Avvikelse prognos/budget 2018	Vårbokslut 2017	Differens 2017/2018
Reinvestering				0		0
Inventarier skola	2 000	520	2 000	0	221	299
Inventarier förskola	800	85	800		56	
Arbetsmiljö	300	28	300		0	
Kostenheten	150		150	0	37	-37
Anpassningsinvestering				0		0
Inventarier skola	400		400	0	0	0
Inventarier förskola	200		200	0	110	-110
Ombyggnation	100		100		0	
Kostenheten	150		150	0	0	0
Totalt utgifter	4 100	633	4 100	0	424	152

Investeringar är planerade under året och kommer inte att avvika i prognosen. Skillnaden mellan år 2017 och 2018 är liten och investeringsplanen i barn- och ungdomsnämndens verksamheter är att merparten av investeringar görs under senare delen av året.

Personal

Personal och kompetensförsörjning

Personalsammansättning

	Månadsavlönad				
	Antal personer	Antal anställningar	Antal årsarbetare	Medelålder	Sysselsättningsgrad (snitt)
AID-struktur	1 234	1 291	1 205,3	46,5	93%
Administration	80	82	76,4	51,3	93%
Handlägg- och administratörsarbete	40	40	36,1	51,3	90%
Ledningsarbete	42	42	40,4	51,4	96%
Kultur turism och fritidsarbete	52	52	49,1	42,9	94%
Bibliotekarie, biblioteksass	1	1	1,0	60,0	100%
Fritidsledare	51	51	48,1	42,5	94%
Skol- och barnomsorgsarbete	1 054	1 105	1 031,4	46,2	93%
Barnskötare	164	164	157,5	44,2	96%
Dagbarnvårdare	5	5	5,0	43,4	100%
Eleveassistent	108	108	96,4	39,5	89%
Fritidspedagog	60	60	57,5	44,0	96%
Förskollärare	291	291	276,5	46,4	95%
Grundskolelärare	326	361	331,9	47,5	92%
Övrigt lärararbete	111	111	101,8	52,7	92%
Övrigt skol-/förskolearbete	5	5	4,8	40,2	95%
Socialt och kurativt arbete	13	13	12,8	45,6	98%
Övrigt socialt och kurativt	13	13	12,8	45,6	98%
Teknikarbete	21	21	20,2	47,7	96%
Hantverkararbete m m	18	18	17,2	49,9	96%
Köks- och måltidsarbete	3	3	3,0	34,3	100%
Vård- och omsorgsarbete m m	18	18	15,5	48,8	86%
Rehabilitering och förebyggande arbete	3	3	2,2	35,0	73%
Sjuksköterska	10	10	9,1	56,6	91%
Övrigt vård omsorgsarbete	5	5	4,2	41,4	84%

Antalet årsarbetare har minskat från 1 226,3 år 2017 till 1 205,3 år 2018. Det är 21,3 färre årsarbetare i verksamheten. Det finns flera orsaker till att antalet årsarbetare minskar. Jämfört med föregående år, är det fler barn och elever som går i verksamhet med fristående huvudman, vilket gör att antalet anställa har minskat. Volymvariationer i förskola och fritidshem påverkar också grundbemanning, lägre sjukfrånvaro, samt antalet överanställd personal i verksamheten för att motverka kompetensbrist och möta upp verksamhetens vikariebehov. Även visstidsanställningarna har minskat från 342, år 2017 till 315, år 2018.

Det är fortsatt mycket svårt att rekrytera personal med tillräcklig kompetens i första läget. Förvaltningen kan behöva anställa tillfällig personal utan rätt kompetens och utbildning i väntan på att person med rätt behörighet söker.

Insatser som gjorts för att möta rekryteringsbehovet är att förvaltningen har deltagit i prognosarbete för arbetsförmedlingen där information om behov och svårigheter har lämnats.

Ett aktivt arbete med yrkesambassadörer fortlöper med deltagande på jobbmässor. I nuläget

har representanter från förvaltningen besökt Borås Högskola, Estradmässan i Alingsås samt Göteborgs universitet där Alingsås Kommun marknadsförts som arbetsgivare.

För att kompetensutveckla befintlig personal har statsbidrag utdelats för utbildning av speciallärare, specialpedagoger, svenska som andraspråk-lärare och lärarlyftet med ämnesinriktad utbildning. Kompetensutveckling sker kontinuerligt utifrån verksamheternas systematiska kvalitetsarbete, t ex pågår följande insatser under läsåret 2017-2018; riktad kompetensutveckling i programmering, Skolverkets "läslyftet", Skolverkets fortbildning för digitaliserad undervisning, samt Specialpedagogiska skolmyndighetens kompetenssatsning på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och genom en intern kompetensutvecklingsinsats inom förskolan, med fokus på att möta, stimulera och utmana alla barns lärande.

En yrkesutbildning för barnskötare är planerad med Campus Alingsås som huvudman.

Förväntade effekter är kompetent organisation med möjlighet att kunna rekrytera rätt kompetens för framtiden.

Andel timavlönade

Antal timavlönade 2018 har minskat med 9 % jämfört med år 2017.

Fyllnadstid och övertid har inte förändrats sedan samma tidpunkt år 2017.

Arbetsmiljö

Förvaltningens HR funktion har utbildat verksamhetschefer, rektorer, förskolechefer samt enhetschefer i det systematiska arbetsmiljöarbetet under våren 2018. Ytterligare insatser som utförts är förvaltningsspecifik chefsintroduktion med fokus på arbetsmiljön och de system som är kopplade till systematiskt arbetsmiljöarbete och även administratörerna har deltagit i en riktad utbildning i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Rehabronder pågår med syfte att förhindra samt förkorta sjukfrånvaron.

En riktad insats som pågår är "aktiv återhämtning" en stressförbyggande åtgärd i samverkan med Avonova företagshälsovård.

Ny insats som är uppstartad våren 2018 är en samverkan mellan Alingsås kommun, vårdcentraler och försäkringskassan för att fånga upp personer i tidigt skede som riskerar att hamna i sjukskrivning samt att säkerställa att sjukskrivna får rätt insats i rätt tid.

Pågående arbete kring sjukfrånvaron med arbetstagarorganisationerna följs upp på FSG under året.

Arbets skador och tillbud

Det är färre rapporterade tillbud i verksamheten. Det vanligaste tillbud som rapporteras är "annat" vilket är 28 % av anmälda tillbud. Dessa är rapporterade vid underbemanning som orsak, dvs brist på vikarier.

Vanligaste skador som rapporterats är "skada av person" vilket är 6 % av alla rapporterade skador och tillbud. Exempel är utåtagerande elev.

Åtgärder som genomförts i samband med anmälningar är bland annat samtalsstöd och vägledning med personal samt i personalgrupp.

Utbildning kring tillbud och skador har utförts i samband med det systematiska arbetsmiljöarbetet, chefsintroduktionen samt specifik utbildningsinsats för elevhälsans personal i april 2018. Uppföljningar av tillbud och skador sker återkommande på FSG.

Tabell, antal anmälda tillbud och arbets skador

Typ	2017	2018	Differens 2017-2018
Tillbud	114	81	-33
Arbets skador	25	24	-1

Sjukfrånvaro¹

Ackumulerat resultat vald månad april gällande sjukfrånvaro är 6,37 %. Det ackumulerade resultatet samma tidsperiod 2017 var 7,82 % vilket visar på en sänkning av sjukfrånvaron.

De åtgärder som framkommer under rubriken *arbetsmiljö* som insatser är åtgärder som har ett positivt utfall på den minskade sjukfrånvaron.

Ytterligare insatser är bland annat att förvaltningen har arbetat aktivt med renodling av uppdragen inom de olika verksamheterna, stärka ledarskapet samt se över den inre organisationen för att möta upp behov samt förebygga sjukfrånvaro.

Förvaltningen har intensifierat och strukturerat upp arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet och rehabronder ska göras regelbundet.

Utifrån statistik kan förvaltningen redovisa en relativt jämn fördelning gällande sjukfrånvaro inom olika yrkesgrupper våren 2018

---

¹ Redovisningen omfattar månadsavlönad personal.

Tabell, sjukfrånvaro i %

	2017	2018	Differens 2017-2018
1-14 dagar	2,13 %	1,18 %	-0,95%
1-59 dagar	3,39 %	2 %	-1,39%
> 60 dagar	4,69 %	3,85 %	-0,84%
< 29 år	5,70 %	4,75 %	-0,95%
30-39 år	5,86 %	4,39 %	-1,47%
40-49 år	8,69 %	6,13 %	-2,56%
50-55 år	7,35 %	4,65 %	-2,7%
> 56 år	9,43 %	7,28 %	-2,15%
Kvinnor	8,17 %	6,12 %	-2,05%
Män	6,16 %	4,02 %	-2,14%

Sammanfattande analys vårbokslut

Arbetet med att fullgöra åtaganden och uppdrag löper på enligt plan, förändringar kan ske utifrån aviserade statsbidrag och förändrade förutsättningar. Detta får barn- och ungdomsnämnden återkomma till i delårsbokslut. För 2018 prognostiserar barn- och ungdomsnämnden en årsprognos per april med 0 som budgeterat resultat. Den handlingsplan som beslutades och verkställdes 2017 har fått effekt.

Arbete med att anpassa organisationen inför höstterminen pågår för fullt. Det är färre tillsvidareanställda och visstidsanställda i kommunen, då det är en större andel barn och elever i fristående verksamhet. Organisationen har justerats utifrån antal barn och elever i kommunal verksamhet.

Det är en fortsatt stor utmaning med personalförsörjning och kunna ge eleverna en samlad och likvärdig skolgång. Kompetensfrågorna måste fortsätta att prioriteras liksom arbetsmiljöfrågor. Sjukfrånvaron har minskat och arbetet fortsätter med arbetsmiljöfrågor.

Arbetet med att fullgöra åtaganden fortsätter och åtagandet kring framtida förskole- och skolorganisation behöver lyftas i ett kommunövergripande perspektiv, med utgångspunkt förändringar i skollagen från 1 juli om att huvudmannen aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av elever på sina skolenheter. Detta kommer att medföra att verksamheten behöver färre och större enheter, för att kunna möta upp lagstiftarens intentioner om en ökad allsidig social sammansättning.